

is ott szunnyad a jobb ember.” Azt a nevelési célt, amely felé vezetni kell a gyerekeket, többféle változatban is megfogalmazta, de a legpregnansabban így summázta: „...ki kell díszíteni magunkat nagyjaink képeivel, hogy hősök nyomán haladva értékes életet formáljunk... állítsunk szobrot magunkban a szépnek, jónak és igaznak...”

Ez a modern pedagógiai, pszichológiai szemlélet áthatja Móra művészi gyermek-ábrázolását.

Ez tükröződik a gyermeki természettel kapcsolatos optimizmusában és a gyermek belső érzelmi világának gazdag, sokrétű bemutatásában.

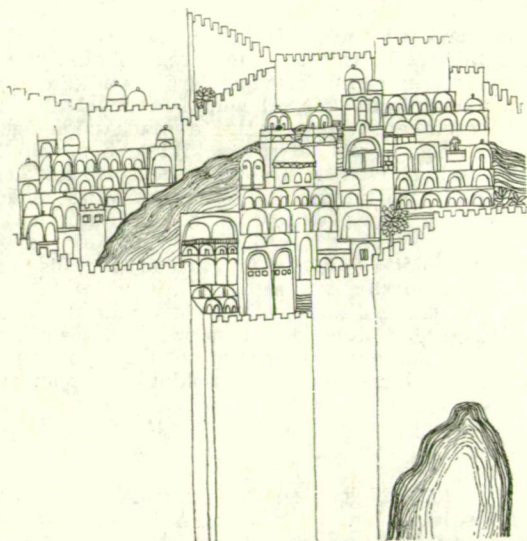
Az a Móra, aki a „Hiszek egy emberben” elvét vallotta, természetesen hitt a gyermek jóságában is. A gyermeki természetnek optimista szemlélete jöllehet nála is rousseau-i ihletettségű, de ki tudta kerülni az ösztönző svájci pedagógiai gondolkodó nézeteinek végtelenségét, egyoldalúságát. Finom lelkületű, vonzó gyermek Gergő, a *Kincskereső kisködmön* főszereplője, de ahhoz, hogy teljes értékű emberré válhasson, első tanítómestereinek, édesapjának és édesanyjának mennyi ösztönző pozitív, eszméletető hatását kellett önmagában tudatosítania; ahhoz, hogy kiirtsa magából az önzést és a gyermeki féltékenységet, egyszer sírhalom fölött kellett lehajtott fejjel megállnia, máskor lelki és testi szenvedést kellett átélnie.

Móra alapvetően az érzelmek síkján ragadja meg gyermekalakjait. Ezeknek a gyermekeknek az érzelmi világa gazdag, sokrétű és egyéni színezetű. A társadalmi nyomor és az iskola belső világa is érzelmi reakciót vált ki belőlük: némán, de mélyesen tudnak szenvedni.

Móra gyermekeket ábrázoló írásaiban a szatíra sokszor azért olyan éles, mert az a világ, amelyben toprongyos gyermekei mozognak, nem engedi teljessé válni őket: gazdag, benső világuk kibontakozása elé akadályokat gördít.

Móra saját gyermekkori élményeitől, radikális nézeteitől, modern pedagógiai-pszichológiai szemléletétől áthatottan művészete varázsával, megjelenítő erejével igazi, halhatatlan gyermekalakokat teremtett.

HEGEDŰS ANDRÁS

MATKO KATALIN: VÁRFALAK